

JUDr. Michal HAŠEK
hejtman Jihomoravského kraje

Brno 10. dubna 2015

Čj.: JMK 41668/2015

Vážená paní starostko, vážený pane starosto,

na základě uskutečněného Krajského taktického cvičení orgánů krizového řízení a složek Integrovaného záchranného systému Jihomoravského kraje „Blackout JMK 2015“ dne 26. března 2015, týkajícího se rozsáhlého dlouhodobého výpadku elektrické energie na celém území Jihomoravského kraje, si Vám dovoluji zaslat letáček, který byl vydán v denním tisku a na Kontaktním krizovém informačním centru Jihomoravského kraje v den cvičení.

Cvičení bylo provedeno za účelem přípravy orgánů krizového řízení, složek integrovaného záchranného systému a orgánů podílejících se na řešení krizové situace se zaměřením na provedení a koordinaci souvisejících záchranných a likvidačních prací, opatření ochrany obyvatelstva a bezpečnosti území kraje.

Cvičením bylo potvrzeno, že rozsáhlý výpadek dodávek elektrické energie na velkém území po dobu desítek hodin nebo dnů, který zasáhne velké množství obyvatel je nejrozsáhlejší krizovou situací s následným domino efektem dalších krizových situací a mimořádných událostí. Výstupy z tohoto cvičení poukázaly i na nízké rozpracování typových plánů na centrální úrovni a oblasti, které budou vyžadovat až legislativní úpravu.

Vážená paní starostko, vážený pane starosto, doporučuji Vám tento letáček zveřejnit způsobem v místě obvyklým, zejména na webových stránkách Vašeho města či obce. Letáček slouží pro informovanost občanů a přináší potřebné informace o tom, jak se zachovat při vzniklé krizové situaci.

Případné dotazy zodpoví tajemník Bezpečnostní rady Jihomoravského kraje Ing. Bc. Milan Vdoleček (tel. 541 658 730, mob. 725 322 838, e-mail: vdolecek.milan@kr-jihomoravsky.cz).

V úctě a s pozdravem

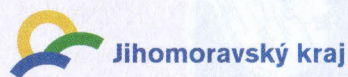
Starostové měst a obcí v Jihomoravském kraji

CO NEDĚLAT, KDYŽ NASTANE BLACKOUT?

- **Nevolejte zbytečně na linky tísňového volání (112, 150, 155, 158)!** Tyto linky neslouží jako informační služba veřejnosti, proto je používejte jen v případě stavu ohrožujícím život.
- **Nepoužívejte ke svícení svíčky!** Není-li jiná možnost, tak pouze s největší opatrností a nenechávejte je nikdy bez dozoru.
- **Neotevírejte zbytečně dvířka lednice a mrazáku!** Čím méně je budete otevírat, tím déle vydrží vaše jídlo požitelné.
- **Necestujte zbytečně!** Pravděpodobně nebude fungovat elektronické řízení dopravy (semafor), proto mohou vznikat na ulicích dopravní nehody a následné zácpy. Počítejte také s tím, že řada spojů nepojede, popřípadě bude mít značné zpoždění.
- **Neriskujte zbytečně své zdraví!** Výpadek proudu značně vyčerpá složky integrovaného záchranného systému, proto k vám pomoc může dorazit s větší časovou prodlevou. Z tohoto důvodu se **snažte vyvarovat činnosti**, při kterých hrozí **větší riziko zranění** (rizikové aktivity v domácnosti, adrenalinové sporty apod.).

CO DĚLAT PO OBNOVĚ DODÁVEK ELEKTŘINY?

- **Nikdy nespouštějte více energeticky náročných spotřebičů současně**, mohlo by dojít k přetížení sítě a k opětovnému výpadku.
- **Uvědomte o obnově dodávky** elektrické energie i vaše **sousedy**.
- **Překontrolujte nastavení všech elektronických zařízení**, zejména nastavení bezpečnostních systémů, ovládacích prvků vytápění apod.
- **Plynové spotřebiče** (kotel, sporák) **používejte až po návštěvě specialisty** z plynárenské společnosti.
- **Zlikvidujte znehodnocené potraviny**. Vždy platí, že pokud si nejste jisti požitelností, potraviny raději vyhodte.
- **Je-li to možné, doplňte své zásoby**.
- V některých případech může jít **pouze o krátkodobou obnovu dodávky v omezeném rozsahu**, která bude střídavě zapínána a vypínána pro jednotlivé postižené oblasti. Do stabilizace situace **nezapínejte energeticky náročné spotřebiče** a obnovenou dodávku využijte k dobíjení baterií mobilů, svítidel, rádií, načerpání zásob vody apod.

Základní informace o přípravě na mimořádné události a krizové situace (vč. blackoutu) a žádoucím chování, pokud hrozba nastane, naleznete na Portálu krizového řízení pro Jihomoravský kraj www.krizport.cz.

BLACKOUT

JAK ZJISTÍM, ŽE SE JEDNÁ O BLACKOUT A NE O KRÁTKODOBÝ VÝPADEK ELEKTŘINY?

Za poruchu typu „BLACKOUT“ je považován neplánovaný rozpad elektrizační soustavy, postihující přerušením dodávky elektrické energie významnou část nebo celou Českou republiku, případně i okolní státy, které jsou součástí vzájemně propojené elektrizační soustavy. Obnovení dodávky energií po vzniku „BLACKOUT“ může trvat řádově hodiny až dny.

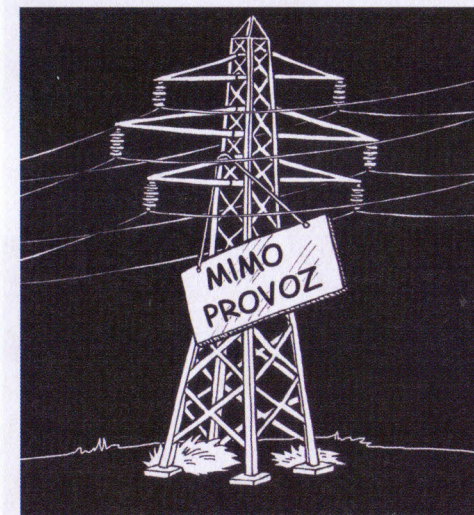
Mezi základní ukazatele toho, že se nejedná o BLACKOUT, ale pouze o **lokální výpadek elektrického proudu, patří:**

- osvětlenost okolních obcí nebo městských částí,
- stálé vysílání lokálních rádií,
- pohyb elektrických vlakových, tramvajových nebo trolejbusových jednotek po trati.

Pro zjištění podrobnějších informací o nastalé situaci je vhodné zapnout si rádio (přenosné, v mobilním telefonu nebo autorádio). Další informace můžete také během několika hodin najít na úřední desce ve vaší obci či městské části.

Ne u každého výpadku elektřiny se musí jednat o BLACKOUT. Může se například jednat o plánovanou

odstavku elektřiny z důvodu údržby distribuční sítě. To lze ověřit např. na úředních deskách, nebo webových stránkách obcí, či místně příslušné distribuční společnosti (stránky mohou být i během výpadku dostupné prostřednictvím chytrých mobilů či tabletů).

CO NEBUDE FUNGOVAT V PŘÍPADĚ VZNIKU BLACKOUTU?

V první fázi výpadku zcela jistě zaznamenáte, že **nefungují:**

- všechny přístroje, které ke svému provozu potřebují připojení do el. sítě a nemají vlastní záložní zdroj/baterii,
- běžné osvětlení (v domácnostech, veřejných budovách, pouliční lampy),
- zabezpečovací zařízení budov (včetně elektrického otevírání dveří, garážových vrat a bran),
- dopravní signalizační zařízení

(dopravní semaforey apod.),

- bankomaty a současně nebude možné uskutečnit nákupy v obchodech s elektronickou evidencí prodeje (snímání čárových kódů, platba kartou apod.),
- většina čerpacích stanic pohonných hmot,
- hromadná doprava, která je přímo závislá na dodávkách elektrického proudu.

V druhé fázi výpadku (v řádu hodin) zaznamenáte, že dochází k problémům v oblastech:

- dodávek pitné vody,
- dodávek plynu a tepla,
- výpadkům signálů mobilních operátorů,
- nefunkčnosti datových sítí (internetu) apod.

V pozdějších fázích (v řádu desítek hodin) bude docházet k dalším významným potížím:

- v oblasti zásobování (potraviny, léčiva, pohonné hmoty, apod.),
- v oblasti komunikace (omezený přístup k ověřeným informacím),
- při fungování jednotlivých úřadů,
- v oblasti bezpečnosti (narušování veřejného pořádku).

JAKÉ DOPADY MŮŽE MÍT BLACKOUT NA BĚŽNÝ ŽIVOT ČLOVĚKA?

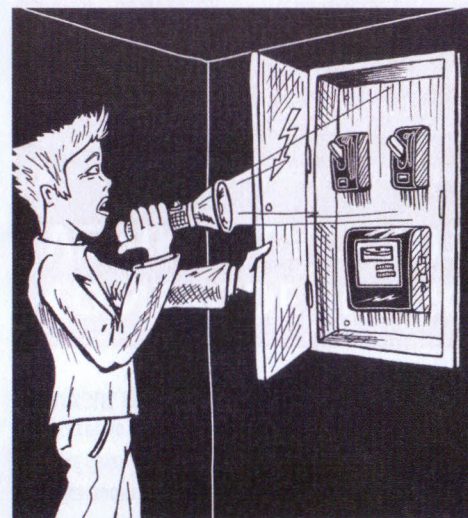
V případě BLACKOUTu nebude možné využívat celou řadu technologií, které jsou přímo závislé na dodávkách elektrické energie a nejsou současně **zálohovány náhradními zdroji energie** (např. dieselaagregáty, bateriemi, apod.).

Bezprostředně po vzniku BLACKOUTu dojde k uvíznutí osob:

- ve výtazích,
- v hromadných dopravních prostředcích,
- v dopravních zácpách.

Mezi další znatelné dopady této mimořádné události bude patřit:

- přetíženost telefonních sítí, omezený přístup k informacím,
- zhoršený přístup ke složkám integrovaného záchraného systému,
- omezené fungování nemocnic,
- omezené možnosti zajištění hygienických standardů,
- omezená možnost nákupu potravin a vody,
- omezený nákup pohonných hmot,
- omezené možnosti při zajištění vytápění,
- zvýšené riziko vzniku požárů,
- nemožnost výkonu zaměstnání a školní docházky,
- omezená možnost dopravy.

CO DĚLAT, KDYŽ NASTANE BLACKOUT?

- Odpojte všechna elektrická zařízení od sítě (s výjimkou radiopřijímače za účelem zjištění obnovení dodávek elektrické energie), aby při obnovení dodávek el. energie nedošlo k opětovnému výpadku z důvodu přetížení sítě.
- Šetřete pitnou vodu. Kde je to možné, využijte užitkovou vodu (např. dešťovou).
- Pokuste se získat informace o situaci a o prognóze vývoje z médií (rádia).
- V případě, že nemáte vůbec žádné zásoby potravin, požádejte o pomoc sousedy a příbuzné nebo se informujte na obecním úřadě, kdy a jakým způsobem bude možné čerpat humanitární pomoc.
- Přednostně zkonzumujte potraviny z lednice a mrazáku (v chladném období lze potraviny krátkodobě skladovat i na balkoně nebo za oknem).
- K nouzovému osvětlení použijte přenosné svítilny (svíčky používejte jen v krajním případě a pouze pod neustálým dozorem).
- V chladném období uvážlivě hospodařte s teplem, tzn. zbytečně nevětrejte, ucpěte všechny škvíry pode dveřmi a okny.
- Nemáte-li v chladném období možnost alternativního topení, zvažte odjezd na chalupu, chatu nebo k příbuzným, pokud zde můžete vytápět tuhými palivy.
- Šetřete pohonnými hmotami ve svém vozidle.
- Dbejte pokynů příslušníků integrovaného záchraného systému a dodavatelů energií.